

KORKEIMMAN HALLINTO-OIKEUDEN PÄÄTÖS

Antopäivä
21.5.2013
Taltionumero
1751
Diaarinumero
316/3/11
Lyhyt ratkaisuseloste

1 (6)

Asia Kehitysvammaisen erityishuoltoa koskeva valitus

Valittajat B ja C

Päätös, jota valitus koskee

Hämeenlinnan hallinto-oikeus 12.1.2011 nro 11/0011/4

Asian aikaisempi käsittely

B ja C ovat hakeneet korvausta heidän lapselleen annetun kehitysvammalain mukaisen kuntouttavan päivähoidon matkakustannuksiin 1.6.2008 lukien yhteensä 748 euroa.

Sosiaali- ja terveyslautakunnan alainen viranhaltija on 29.6.2009 teke­mällään päätöksellä hakemuksen enemmälti hyläten myöntänyt matka­kustannusten korvausta ajalta 1.1.–30.4.2009 yhteensä 42 euroa. Kor­vauksen perusteena oli Kelan määrittelemän taksan mukainen 0,20 euroa kilometriltä siltä matkalta, minkä lapsi on auton kyydissä. Lapsi ei ollut kehitysvammalain mukaisessa kuntouttavassa päivähoidossa 1.6.2008–31.12.2008. Kuntouttava päivähoito alkoi lapselle laaditun erityishuolto­ohjelman mukaan vasta 1.1.2009 avohuollon palvelujen siirryttyä sosiaa­lipalvelujen kuntayhtymältä kaupungille. Kuntayhtymän laatimassa pal­velusuunnitelmassa ei kuntouttavaa päivähoitoa mainittu.

Sosiaali- ja terveyslautakunta on päätöksellään 11.8.2009 pysyttänyt vi­ranhaltijan päätöksen.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

Hämeenlinnan hallinto-oikeus on valituksenalaisella päätöksellään valituksen enemmälti hyläten velvoittanut sosiaali- ja terveyslautakunnan suorittamaan B:lle ja C:lle 162 euroa.

Hallinto-oikeus on perustellut päätöstään seuraavasti:

Kehitysvammaisten erityishuollosta annetun asetuksen 3 §:n mukaan kunta huolehtii kuljetuksista, jotka ovat erityishuollon saamiseksi välttämättömiä, tai suorittaa niistä aiheutuvat kustannukset.

B:n ja C:n kehitysvammaisen lapsi A on päivähoidon ohjaajan 22.5.2008 tekemän maksupäätöksen mukaan ryhmäperhepäiväkodissa kuntouttavassa päivähoitossa 1.6.2008 lukien. Palvelua ei ole otettu A:n erityishuolto-ohjelmaan, koska päivähoitopalvelun järjestämisvelvollinen kaupunki ei ole sellaista ajalle 1.6.2008–31.12.2008 laatinut. Lapsi on esitettyjen psykologin ja lastenlääkärin kertomusten mukaan ollut kuntouttavan päivähoiton tarpeessa jo 1.6.2008. Sosiaali- ja terveyslautakunnan alaisen viranhaltijan 18.2.2009 tekemän päätöksen mukaan A:n erityishuolto-ohjelmaan kuuluu kuntouttava päivähoito 1.1.2009 lukien.

Asiassa ei ole tullut esille selvitystä, jonka perusteella A:n päivähoito 1.6.2008 lukien olisi määriteltävä muuksi kuin kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain 2 §:ssä tarkoitetuksi erityishuoltoon kuuluvaksi palveluksi, johon liittyvistä välttämättömistä kuljetuksista kaupunki kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain 14 §:n ja 39 §:n nojalla vastaa siten kuin kehitysvammaisten erityishuollosta annetun asetuksen 3 §:ssä säädetään. Koska kaupunki ei ole järjestänyt kuljetuksia, tulee sen suorittaa A:ta kuntouttavaan päivähoitoon kuljettaneille B:lle ja C:lle palvelun saamiseksi välttämättömistä kuljetuksista aiheutuneet kustannukset.

A:n kuljettamisesta aiheutuvia välttämättömiä kustannuksia syntyy silloin, kun lapsi on auton kyydissä. Kaupungin korvattava kuljetusmatka hoitopäivää kohden on näin ollen 10 kilometriä. Valittajien vaatimuksessa mainittu määrä on sallitun verovapaan korvauksen enimmäismäärä, mikä on huomattavasti enemmän kuin auton välittömät käyttökustannukset. Määrään sisältyy paitsi välittömät polttoaine-, rengas- ja vakuutus-kustannukset, myös kompensatiota auton pääomakuluista ja muusta ylläpidosta. Kunta voidaan valituksessa mainitulla perusteella velvoittaa korvaamaan vain erityishuollon saamiseksi välttämättömät kuljetuskustannukset.

Hallinto-oikeus katsoo, kun muutakaan selvitystä kustannuksista ei ole esitetty, että A:n kuljetuskustannusten määrää arvioitaessa voidaan käyttää perusteena Verohallinnon päätöksiä ja yhtenäistämisohteita omalla autolla tehdyn tilapäisen työmatkan matkakulujen hyväksyttävästä määrästä. Verohallinto on arvioinut, että oman auton käyttämisestä työmatkalla aiheutui verovelvolliselle 0,24 euron kilometrikustannus verovuosina 2008 ja 2009.

Kaupungin on edellä kerrotulla perusteella korvattava A:n kuljettamisesta ajalla 1.6.2008–30.4.2009 aiheutuneet kustannukset yhteensä 204,00 eurolla, mistä määrästä voidaan vähentää viranhaltijan päätöksellä jo myönnetty 42 euroa.

Hallinto-oikeuden soveltamat oikeusohjeet

Laki kehitysvammaisten erityishuollosta 2 §, 14 § ja 39 §

Asetus kehitysvammaisten erityishuollosta 3 §

Verohallinnon päätös matkakuluvähennyksen määrästä vuodelta 2008 toimitettavassa verotuksessa numero 1640/32/2008 ja Verohallinnon päätös matkakuluvähennyksen määrästä vuodelta 2009 toimitettavassa verotuksessa numero 1025/32/2009.

Käsittely korkeimmassa hallinto-oikeudessa

B ja C ovat valituksessaan vaatineet, että hallinto-oikeuden päätös kumotaan siltä osin kuin heidän vaatimaansa korvausta ei ole myönnetty. Myös paluumatkat on korvattava eli aamulla paluumatka päivähoitosta kotiin ja illalla menomatka päivähoitoon, kun lapsi haetaan sieltä kotiin.

Tilanteessa, jossa kunta ei huolehdi erityishuollon saamiseksi välttämättömien kuljetusten järjestämisestä, vaan suorittaa niistä aiheutuvat kustannukset, on myös huoltajan paluumatka välttämätön osa kuljetusta. Huoltaja on eriarvoisessa asemassa, jos hän joutuu itse kustantamaan kuljetukseen liittyvät välttämättömät paluumatkat. Kunnan huolehtiessa kuljetuksista huoltajalle ei synny tällaista lisäkustannusta.

Sosiaali- ja terveyslautakunta on antanut valituksen johdosta selityksen. Kaupunki järjestää maksuttomat päivähoitokuljetukset kehitysvammaiselle lapselle taksikuljetuksina. B:n ja C:n tapauksessa kysymys oli hyvin pienestä lapsesta, jolloin lapsen etu huomioon ottaen oli järkevää, että lapsen huoltaja toimi lapsen kuljettajana päivähoitomatkoilla. Kaupunki on päättänyt noudattaa hallinto-oikeuden päätöksestä ilmenevää linjaa kustannusten korvausten osalta.

B ja *C* ovat antaneet vastaselityksen.

Sosiaali- ja terveysministeriö on korkeimman hallinto-oikeuden pyynnöstä antanut asiassa lausunnon, jossa on esitetty muun ohella seuraavaa:

Lainsäädäntö ei anna yksiselitteistä vastausta siihen, mitkä kuljetuskustannukset ovat välttämättömiä. Kehitysvamma-asetuksen 3 §:n mukaisesti ne todelliset kustannukset, jotka ovat välttämättömiä erityishuollon, tässä tapauksessa kuntouttavan päivähoidon, saamiseksi on korvattava. Kuljetuksen on siis lähtökohtaisesti oltava maksutonta.

Kuntouttavan päivähoidon järjestämiseksi välttämättömiä kustannuksia syntyy kehitysvammaisen lapsen ollessa auton kyydissä sekä vanhempien ajaessa päivähoitopaikasta kotiin ja päinvastoin myös silloin, kun lapsi ei ole kyydissä, mikäli kunta ei ole muuta kuljetusvaihtoehtoa tarjonnut käytettäväksi. Erityishuoltoa ei voida kyseisessä tapauksessa toteuttaa ilman kyseisiä matkoja.

C:lle ja *B:lle* on varattu tilaisuus antaa selitys sosiaali- ja terveysministeriön lausunnon johdosta. *B* on antanut selityksen, jossa hän on pyytänyt, että korkein hallinto-oikeus ottaa kantaa myös kilometrikorvauksen suuruuteen.

Sosiaali- ja terveysministeriön lausunto on annettu tiedoksi *sosiaali- ja terveyslautakunnalle*.

Korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisu

Korkein hallinto-oikeus on tutkinut asian. Hallinto-oikeuden ja sosiaali- ja terveyslautakunnan päätökset kumotaan siltä osin kuin niissä on katsottu, ettei korvattavia kustannuksia synny niiden kuntouttavan päivähoidon saamiseksi välttämättömien matkojen osalta, jolloin lapsi ei ole kyydissä. Sosiaali- ja terveyslautakunta velvoitetaan suorittamaan *B:lle* ja *C:lle* lisää korvausta 204 euroa.

Perustelut

Kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain (kehitysvammalaki) 6 §:n 1 ja 2 momentin mukaan asianomainen kuntayhtymä tai 14 §:n 1 momentin mukaan kunta on vastuussa laissa tarkoitettun erityishuollon järjestämisestä. Erityishuolto ja sen saamiseksi välttämättömät kuljetukset ovat maksuttomia. Kehitysvammaisten erityishuollosta annetun asetuksen (kehitysvamma-asetus) 3 §:n mukaan

erityishuoltopiirin kuntainliitto (kuntayhtymä) tai erityishuoltoa järjestävä kunta huolehtii kuljetuksista, jotka erityishuollon saamiseksi ovat välttämättömiä, tai suorittaa niistä aiheutuvat kustannukset.

B ja C ovat kuljettaneet kehitysvammaista lastaan kuntouttavaan päivähoidon. He ovat vieneet lapsen aamulla ryhmäperhepäiväkotiin sekä hakeneet hänet päivähoidon päätyttyä kotiin. Hallinto-oikeuden päätöksen mukaisesti kuntouttavan päivähoidon saamiseksi tarvittavat kuljetukset kuuluvat kehitysvammalain 2 §:ssä tarkoitettuihin palveluihin. Asiakkaalla on oikeus saada ne maksutta. Hallinto-oikeus on katsonut, että kunnan korvattavia välttämättömiä kustannuksia syntyy vain silloin, kun lapsi on kyydissä. Aamulla paluumatka päiväkodista ja illalla menomatka päiväkotiin jäisivät näin kunnan korvausvelvollisuuden ulkopuolelle.

Korkein hallinto-oikeus katsoo, että kunnan korvausvelvollisuuden piiriin kuuluvat myös edellä tarkoitetut, ilmi tulleissa oloissa kuntouttavan päivähoidon saamiseksi välttämättömät paluu- ja menomatkat, jolloin lapsi ei ole kyydissä. Kuljetuksista huolehtivat vanhemmat eivät voi joutua vastaamaan näistä kustannuksista, koska heillä ei olisi tällaista vastuuta siinäkään tapauksessa, että kunta itse huolehtisi kuljetuksista kehitysvamma-asetuksen 3 §:n pääsäännön mukaisesti.

Kilometrikorvauksen määrän osalta korkein hallinto-oikeus hyväksyy hallinto-oikeuden päätöksen perustelut.

Edellä esitetyistä syistä korvattavien kustannusten määräksi on katsottava hallinto-oikeuden vahvistama määrä kaksinkertaisena. B:lle ja C:lle on näin ollen suoritettava lisää korvausta puheena olevista kustannuksista 204 euroa.

Tätä kaikki asianomaiset noudattakoot.

Korkein hallinto-oikeus:

Pekka Vihervuori

Eija Siitari-Vanne

Tuomas Lehtonen (t)

Outi Suviranta

Janne Aer

Asian esittelijä,
oikeussihteeri Camilla Sandström

Jakelu

Päätös

Jäljennös

B ja C, maksutta

Hämeenlinnan hallinto-oikeus

Sosiaali- ja terveyslautakunta

Sosiaali- ja terveysministeriö